

РЕЦЕПЦІЯ ТВОРЧОСТІ РІХАРДА ВАГНЕРА В МУЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ ЛЬВОВА

Одним із напрямків дослідження регіональної музичної культури є причини поширення, культивування та форми рецепції творчості популярних в регіоні митців. У статті розглядаються етапи та особливості рецепції творчості Р. Вагнера в музичній культурі Львова. Популярність музики Р. Вагнера здійснила вагомий вплив на локальну музичну культуру, зокрема, на місцеві виконавську та композиторську школи.

Ключові слова: *регіональна музична культура, музична культура Львова, Ріхард Вагнер, рецепція, інфраструктура творчості композитора.*

Пріоритетним напрямком сучасної гуманітарної науки є краєзнавчі культурологічні дослідження, які включають дослідження регіональної музичної культури. Тематика наукових студій з вивчення локальної музичної культури доволі різноманітна: музичне життя певних територіальних одиниць (історичних регіонів, областей, районів, міст, сіл), встановлення та розвиток професійних музичних осередків, діяльність та творчість певних митців тощо. Однак, досі мало вивченими залишаються причини поширення, культивування та форми рецепції творчості особливо популярних в регіоні митців, зважаючи на історичні, соціальні та культурні традиції того чи іншого краю.

Оцінка суспільством певного регіону творчості митця визначається під впливом різноманітних факторів:

- 1) історико-політичних (історичний розвиток регіону, входження його в структури держав, контакти з сусідами),
- 2) національно-ментальних (національний склад населення, співіснування на території різних етнічних груп),
- 3) мистецько-культурних (мистецькі традиції краю, інтенсивність його музичного життя тощо).

Сприйняття творчості композитора громадою краю – це унікальний процес, який має декілька стадій взаємозв'язку: апіорне сприйняття композиторської творчості; опрацювання, співпереживання, осмислення під впливом локальних традицій; і, нарешті, витворення місцевого інваріанту, регіональної школи, її перетворення

в інших видах мистецтва. Такий соціально-мистецький взаємозв'язок окреслюємо терміном **рецепція** композиторської творчості.

Рецепція творчості митця в умовах регіональної культури може мати такі напрямки: діяльність композитора чи близьких осіб із його оточення на теренах регіону; виконання творів композитора в регіональних концертних програмах, використання їх у педагогічному репертуарі; місцеві виконавські традиції музичної спадщини композитора; наукові дослідження присвячені композиторові та його творчості; ознаки суспільного вшанування композитора – організація ювілейних акцій, музеїв, виставок, колекцій, надання його імені різними інституціями тощо; вплив творчості композитора на місцеву культуру, в т. ч. композиторську і виконавську школу, інші мистецькі форми – поезію, літературу, живопис. Комплекс усіх напрямків рецепції і сфер функціонування та популяризації творчості митця у регіоні окреслюємо терміном **інфраструктура творчості композитора**.

Досліджуваний нами регіон – а саме Галичина, з містом Львів як адміністративним та культурним центром, має сформовані історичні, національні, соціокультурні та мистецькі традиції, які роблять його цікавим полем для регіональних розвідок. Особливого розвитку мистецтво Галичини досягло у XIX – на початку XX ст. – у період засвоєння та рецепції естетики західноєвропейського романтизму. Зважаючи на це, в цей час особливе культивування у суспільстві отримали визначні представники цієї доби, зокрема, німецький композитор Ріхард Вагнер.

Рецепція творчості Р. Вагнера у музичній культурі Львова охоплює такі напрямки:

- історію постановок музичних драм Вагнера;
- виконання творів Р. Вагнера у Львові поза театральною сценою, в т. ч. – освітніми музичними закладами;
- діяльність львівських співаків-виконавців Вагнера, їх міжнародна кар'єра;
- відгуки та рецензії у місцевій пресі на постановки опер композитора;
- музикознавчі дослідження композиторської творчості Вагнера;
- видання у Львові літературних праць композитора.
- вплив творчості Р. Вагнера на композиторську творчість представників різних національних шкіл Львова.

У часових рамках розгортання такої інфраструктури матиме такі етапи:

I етап – друга половина XIX ст. (до відкриття у 1900 р. Великого міського театру) – перші вагнерівські постановки німецькою та польською труппами у театрі Скарбка; початок музикознавчих студій творчості композитора і переклади, переважно польською мовою, лібрето опер;

II етап – перша половина XX ст. – до 1939 р. – постановка на львівській сцені більшої частини оперного доробку композитора в польському перекладі; діяльність львівських (українських та польських) співаків-вагнеристів, їх міжнародна кар'єра. Виконання творів композитора на концертних естрадах міста, в т. ч. Галицьким музичним товариством й Польським музичним товариством (далі – ГМТ і ПМТ, – С. О.), філармонійним оркестром. Видання польських перекладів праць Р. Вагнера та музикознавчих досліджень, присвячених його творчості. Велика популярність і інтерес місцевих мешканців до творчості, відтак – значний вплив його ідей на місцеву полінаціональну композиторську школу;

III етап – 1939–1991 р. (період окупації та радянського панування) – нечисельні постановки творів Р. Вагнера, позначені ідеологічним тиском;

IV етап – після 1991 р. – дослідження рецепції творчості композитора у Львові та діяльності львівських співаків – виконавців партій Р. Вагнера різних національних шкіл, відсутність творів композитора в репертуарі Львівської опери, однак, часте їх виконання на концертних сценах, святкування у 2013 р. 200-річчя від дня народження композитора.

Окреслимо ключові моменти рецепції творчості Р. Вагнера в музичній культурі Львова у хронологічній перспективі.

Перша постановка опери Р. Вагнера у Львові – «Тангойзера», відбулася ще за життя композитора у 1867 р., силами австрійської німецькомовної труппи театру Скарбка [7, 29]. Після ліквідації у 1872 р. австро-німецького театру, нові постановки музичних драм Р. Вагнера, відбувалися переважно у польському перекладі: це «Тангойзер», «Лоенгрін», «Рієнці», «Летючий голландець», уся тетралогія «Перстень Нібелунгів». Перший такий переклад «Лоенгріна» належить львівському письменнику Аурелію Урбанському. Більшість тогочасних перекладів польською мовою здійснив визначний польський співак-вагнерист Александр Бандровський-Сас, як, наприклад, «Рієнці», усі частини «Персня Нібелунгів», «Нюрнберзькі майстер-

зінгери» тощо. Теодор Мянговський натомість переклав «Летючого голландця» і «Валькірію». Потреба перекладу німецьких опер на польську мову підтверджує неефективність «германізації» мешканців Львова та Галичини в період панування Австро-Угорської імперії і поступове зростання політичного впливу польської громади.

Після ліквідації австро-німецького театру, нові постановки музичних драм Р. Вагнера реалізувала польська трупа театру Скарбка. Директором став Ян Добжанський, а музичним керівником і диригентом опери – учень С. Монюшка Генрик Ярецький. Г. Ярецький познайомив львівську публіку з кращими зразками світової класики: операми Дж. Верді, Г. Доніцетті, Дж. Россіні, П. Масканьї, Б. Сметани та Р. Вагнера – «Лоенгріном» (1877) і «Тангойзером» (1883). Деякі головні ролі в «Лоенгріні» виконували українці за походженням – Юліан Закревський (Лоенгрін) і Олександр Концевич (Герольд), а решту головних партій – італійські співаки. Цікаво, що чотири запрошені співаки виконували партії італійською мовою, інші – співали польською. Про цей конфуз писала критика, підкреслюючи, що опери Р. Вагнера насамперед музичні драми, «а в нас більша частина публіки, виходячи з театру, не мала навіть поняття про що йшлося» [7, 31]. Однак, преса відзначила зростання зацікавлення суспільством творчістю Р. Вагнера: «Розголос Лоенгріна зацікавив львів'ян більше, ніж відгомін завзятої полеміки щодо музики Вагнера, яка багато років точиться за кордоном [...]. Ім'я Митця з Байройту, його ексцентрична індивідуальність, зрештою, розголос його творів, віднедавна не є чужими нашій публіці» [7, 32]. Незважаючи на схвальні відгуки, вистава пройшла лише чотири рази. Подібним чином склалася ситуація з постановкою «Тангойзера», який натомість виконувався польською мовою. У своєму висновку театральна комісія звинуватила дирекцію, в тому, що вона не передбачила труднощів творів і не оцінила можливостей колективу [2, 12].

Директор театру Скарбка у 1896–1900 рр. Людвік Геллер, на хвилі все більшого суспільного зацікавлення постаттю і творчістю Р. Вагнера, відновив вистави «Лоенгріна» і «Тангойзера». Справжньою окрасою цих постановок стали львівські співаки – тенори Олександр Бандровський-Сас і Владислав Флоріанський. «Театр став гордістю львів'ян, оскільки сягнув високої європейської музики», – зауважила театральна комісія [2, 12]. Окрилений успіхом вистав, Л. Геллер здійснив у 1898 р. постановку опери Р. Вагнера – «Рієнці»,

на думку львівських рецензентів, маловартісної ранньої опери Р. Вагнера. Вистава витримала лише кілька показів і її зняли з репертуару.

Варто розглянути також перші музикознавчі дослідження присвячені Р. Вагнеру у львівській періодиці та виданнях кінця XIX – початку XX ст. Вони знайомлять читачів з особливостями музичної мови й реформуванням опери Р. Вагнера, а також зі змістом його музичних драм, таким чином, готуючи публіку до прослуховування. Кілька авторів присвятили свої дослідження тетралогії «Перстень Нібелунгів», зокрема, дослідження д-ра С. Грудера [8; 9] і А. Бандровського [5]. Одним із перших досліджень, присвячених Р. Вагнеру, є праця Леона Пінінського «Про сучасну оперу і значення Р. Вагнера, а також про Парсіфаль Вагнера» (1883) [13]. Для автора Р. Вагнер є «істотним і цілком засадничим новатором в музичній сфері, апостолом незнаних раніше ідей» [13, 32]. Л. Пінінський аналізує реформи Р. Вагнера у сфері оперної музики, особливості його музичної мови, роль драматичного і поетичного компонентів, ілюструючи прикладами з публіцистичних праць композитора й опер. Автор також багато звертається до сфери психологічного сприйняття: який чинить музика вплив на людину і чому так сильно вражає музика Р. Вагнера. Окремий розділ книги присвячений опері «Парсіфаль». Інша праця Л. Пінінського «Парсіфаль Вагнера по тридцятьох роках», видана у 1914 р. до 30-річчя по смерті композитора [12]. Саме в цей час закінчився термін вимоги Р. Вагнера, виставляти цю оперу лише в Байройті. Автор аналізує постановки цієї опери в інших театрах світу, наголошуючи, що у байройтському театрі вона справляє найбільше враження.

Початок другого етапу розгортання рецепції творчості Р. Вагнера у Львові, знаменує відкриття нової будівлі Великого міського театру (нині – Львівський національний академічний театр опери та балету ім. С. Крушельницької), де були здійсненні нові постановки опер «байройтського генія». Першим директором новозбудованої опери став Тадеуш Павліковський. За його каденції (1900–1906) львівська публіка побачила оновлену постановку «Лоенгріна» (1901), а також прем'єри – «Летючого голландця» (1902) та «Валькірію» (1903). Заради успіху вистав, Т. Павліковський запросив найкращих солістів, збільшив кількість оркестрантів до 60 чоловік і забезпечив оркестр усіма необхідними інструментами вказаними в партитурі, сумлінно працював з хором, зокрема, з кожним хористом окремо, вимагав

ретельно добирати костюми, малювати декорації за байроїтським зразком (художник – С. Ясенський) [2, 13]. Були залучені кращі диригенти: Ф. Спетріно представив публіці оновлену постановку «Лоенгіна» та «Летючого голандця» і, за висловом критики, «оркестр [...] задовольнив би найбільш вимогливих меломанів Відня і Парижа» [3, 23]. А Ф. Брунетто диригував «Валькірією», для якої оркестр спеціально було збільшено до 68 осіб.

Впродовж 1906–1918 рр. директором Миського театру був Л. Геллер. Він продовжив готувати до постановки частини тетралогії: відбулися довгоочікувані прем'єри «Зігфріда» (1907), «Золота Рейну» (1908) і «Загибелі богів» (1911). Вперше усю тетралогію було виконано у лютому 1911 р., і це була перша цілісна польська постановка «Перстня Нібелунгів», наступна була здійснена у Варшаві лише у 1989 р.! [6, 137]. Окрім того, в актуальному репертуарі театру і далі йшли «Тангойзер», «Лоенгріна» і «Валькірія». На головні партії Лоенгіна, Тангойзера і Зігфріда Л. Геллер запросив відомого українського співака-вагнериста Модеста Менцинського. За свою кар'єру він співав 10 із 13 головних тенорових партій в операх Р. Вагнера – Лоенгіна, Тангойзера, Парсіфаля, Зігфріда («Зігфрід», «Загибель богів»), Трістана, Зігмунда («Валькірія»), Еріка («Летючий голландець»), Вальтера фон Стользінга («Нюрнберзькі Майстерзінгери»), Кола Рієнці («Рієнці»). Збереглися записи М. Менцинського, зокрема, виконання ним уривків з «Лоенгіна» і «Тангойзера» Р. Вагнера.

Всесвітньо відома українська співачка, розквіт кар'єри якої також пов'язаний зі Львовом – Соломія Крушельницька, мала у своєму репертуарі шість головних партій з опер Вагнера: Ельзи («Лоенгріна»), Єлизавети («Тангойзер»), Брунгільди («Валькірія», «Загибель богів»), Валькірії («Зігфрід») та Ізольди («Трістан та Ізольда»). Варто також згадати таких українських співаків-виконавців партій Р. Вагнера, діяльність яких пов'язана зі Львовом, як Ганна Крушельницька (сестра Соломії Крушельницької), Олександр Носалевич, Микола Левицький, Володимир Качмар, Мирослав Скала-Старицький, Роман Прокопович-Орленко та ін.

Музика Р. Вагнера також постійно звучала з концертних естрад: вже в першому філармонійному сезоні 1902/1903 прозвучало близько 60 (!) творів чи їх фрагментів Р. Вагнера, в тому числі на чотирьох вагнерівських концертах [4, 152]. На концертах 13 і 15 листопада 1902 р. та 27 і 29 березня 1903 р., під батуту Л. Челянського, слуха-

чі мали змогу почути увертюру «Фауст», більшість увертюр до опер, цілі дії з драм Вагнера, як наприклад, I дію з «Валькірії», III дію із «Загибелі богів», III дію з «Тангойзера». Цього ж сезону у Львові гастролював Г. Малер, під батугою якого також прозвучали увертюри до «Трістана та Ізольди» і «Нюрнберзьких Майстерзінгерів». Твори Р. Вагнера постійно входили і до репертуару концертів ГМТ, а згодом – ПМТ. Зокрема, композиторові був присвячений окремий монографічний концерт ГМТ у 1891 р. Силами оркестру товариства були також виконанні симфонічні увертюри «Фауст» і «Полонія», а також увертюри до опер «Трістан та Ізольда», «Нюрнберзькі майстерзінгери» та ін.

На початку ХХ ст. у Львові було видано публіцистичні твори Р. Вагнера – «Мистецтво і революція» у польському перекладі Й. Месніла (1904) та «Опера і драма» в перекладі М. Денстела (1907) [14]. Вступну статтю до видання «Опера і драма» під назвою «Вагнер і Польща», написав перекладач М. Денстел, того ж року ця праця вийшла окремим виданням [7]. Однією з перших польських монографій була праця З. Яхімецького «Вагнер» [10] (рік видання не вказаний, ймовірно 10–20 рр. ХХ ст.). Автор подає біографію композитора, твори та їх розбір, розглядає естетичні та філософські погляди композитора. Книга містить багато нотних прикладів та ілюстрацій. Чимало статей про Р. Вагнера і рецензій на виконання його творів належать українським музикознавцям першої половини ХХ ст. – В. Барвінському, А. Рудницькому, В. Левицькому, Б. Кудрику, М. Островерсі, С. Людкевичу, М. Волошину і були надруковані в часописах «Діло», «Новий час», «Дзвони», «Мета» та ін.

З 1934 р. Великий міський театр було закрито через фінансову скруту. На жаль, з того часу до 1991 р., переживаючи часи німецької окупації та радянської влади, було здійснено лише дві постановки опер Р. Вагнера (1942 р. в умовах німецької окупації відбулася постановка «Летючого голандця» і у 1977 р., радше як щасливий виняток, «Тангойзера»), а вже після прийняття Незалежності – жодної.

Сучасний етап вагнерівської рецепції характеризується збільшенням музикознавчих досліджень та концертних виконань творів Р. Вагнера. Продовжуються музикознавчі студії творчості Р. Вагнера львівськими дослідниками: статті О. Паламарчук [2] і Л. Кияновської [1; 11]. Від 1993 р. у місті діє Товариство Ріхарда Вагнера. Діяльність товариства охоплює багато сфер: організація концертів,

гастролей, робота музичного видавництва і, що-найголовніше, призначення українським митцям Вагнерівської стипендії.

У 2013 р. Львів долучився до святкування 200-річчя від дня народження композитора. Найочікуванішою подією для львів'ян стали гастролі Донецької опери з постановкою «Летючого голландця». Аншлаг на обох виставах цієї опери свідчив, що у публіки є інтерес до опер Р. Вагнера, особливо у поєднанні з незвичною модерною сценографією. Цього року відбулася також низка симфонічних концертів, присвячених Р. Вагнеру. Серед них – Концерт пам'яті Вагнера до 130-річчя від дня смерті композитора (16 лютого), урочисте закриття XXXII Міжнародного фестивалю музичного мистецтва «Віртуози» з програмою «Гала Вагнер» (9 червня), в день народження композитора (22 травня) – концерт «Ріхард Вагнер у Львові», концерти з органних транскрипцій фрагментів опер Вагнера (21–22 вересня) тощо.

Традиції сприйняття творчості байройтського генія не вичерпуються лише напрямками його інфраструктури, яка підсумовує лише рецепцію його спадщини. Ідеї Р. Вагнера не оминув увагою майже ні один композитор, який свідомо чи ні торкався нових пізньоромантичних засобів виразовості. Попри те, що питання впливу Р. Вагнера на творчість композиторів-постромантиків вартує окремого об'ємного дослідження, в галицькій музиці яскравими взірцями цього впливу є творчість, зокрема, С. Людкевича і А. Солтиса.

Література

1. Кияновська Л. Опері Вагнера на львівській сцені / Любов Кияновська // Українська музика: науковий часопис. – Львів, 2013. – Число 2 (8). – С. 66–74
2. Паламарчук О. Твори Ріхарда Вагнера на львівській сцені / Оксана Паламарчук // Театрознавчий журнал «Просценіум». – 2003. – № 3 (7). – С. 11–15.
3. Старух Т. Музичне мистецтво Львова: Становлення фортепіанного виконавства і педагогіки у другій половині 19 – першій третині 20 ст. / Тереза Старух. – Львів: ВДМА ім. М. Лисенка, 1997. – 168 с.
4. Штундер З. Станіслав Людкевич. Життя і творчість. Т. 1 (1879–1939) / Зеновія Штундер. – Львів: ПП «БІНАР-2000», 2005. – 636 с.
5. Bandrowski A. Pierścień Nibelunga – trylogia z prologiem R. Wagnera. Rozbiór tematyczny z analizą motywów przewodnich ilustrowaną przy-

- kładami / A. Bandrowski. – Lwów: Nakładem Księgarni Polskiej B. Połonieckiego, 1907. – 119 s.
6. Dankowska J. Muzykolodzy lwowscy o Wagnerze (na przełomie XIX i XX wieku) / J. Dankowska // Musica Galicana. Tom VII. / Red. L. Mazepa. – Rzeszów, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2003. – S. 136–147.
 7. Dienstl M. Ryszard Wagner a Polska / M. Dienstl. – Lwów-Warszawa: H. Altenberg – E. Wende i sp., 1907. – 46 s.
 8. Gruder S. ‘Mowa Lasu’ Ryszarda Wagnera (Siegfried) / S. Gruder // Wiadomości artystyczne. – Lwów, 1 marca 1899. – Rok III, No. 5. – S. 33–36
 9. Gruder S. Pierścień Nibelunga R. Wagnera / S. Gruder // Wiadomości artystyczne. – Lwów, 10 października 1898. – Rok II, No. 27. – S. 201–203.
 10. Jachimecki Z. Ryszard Wagner / Z. Jachimecki. – Warszawa: E. Wende, Lwów: H. Altenberg: W-wo Towarzystwa Nauczycieli Szkół Wyższych we Lwowie. – 290 s.
 11. Kyyanovska L. Wagner-Rezeption in der Musikkultur Lembergs (Polen / Ukraine) / L. Kyyanovska, S. Petruk (Oliinyk) // Richard Wagner. Persönlichkeit, Werk und Wirkung. Hrsg. Helmut Loos. Red. Katrin Stöck. – Markkleeberg: Richard-Wagner-Verband Leipzig, Helmut Loos und Sax-Verlag Beucha, 2013. – S. 427–437
 12. Pininski L. Parsifal Wagnera po latach trzydziestu / L. Pininski. – Lwów: Główny skład w księgarni H. Altenberga, 1914. – 50 s.
 13. Piniński L. O operze nowoczesnej i znaczeniu Ryszarda Wagnera oraz o Parsifalu Wagnera / L. Pininski. – Lwów: W. Łoziński, 1883. – 108 s.
 14. Wagner R. Opera i dramat. Cz. I. Opera a istota muzyki / R. Wagner [Przełożył z niem. i zaopatrzył wstępem M. Dienstl]. – Lwów-Warszawa: H. Altenberg – E. Wende i sp., 1907. – 155 s.

Стефания Олійник. Рецепція творчства Рихарда Вагнера в музичальній культурі Львова. Одним из направлений исследования региональной музыкальной культуры являются причины распространения, культивирования и формы рецепции творчества популярных в регионе композиторов. В статье рассматриваются этапы и особенности рецепции творчества Р. Вагнера в музыкальной культуре Львова. Популярность музыки Р. Вагнера имела существенное влияние на локальную музыкальную культуру, в т. ч., на местные исполнительскую и композиторскую школы.

Ключевые слова: региональная музыкальная культура, музыкальная культура Львова, Рихард Вагнер, рецепция, инфраструктура творчества композитора.

Stefaniia Oliinyk. The reception of Richard Wagner's oeuvre in Lviv musical culture. The research into regional music culture is the top-of-mind trend in modern liberal sciences. The subject matters of scientific studies are varied enough: the musical life of certain territorial units (historical regions, cities and villages), the development of professional musical centers, the activity of certain artists etc. However, the reasons of distribution, cultivation and the forms of oeuvre reception of artists, being especially popular in the region due to the historical, social and cultural traditions of this or that land, still remain poorly understood.

The term **reception** outlines factors of assimilation, understanding, and processing of the composer's oeuvre by the society of a certain region. The reception of an artist can exist in the following forms: the activity of a composer or his relatives, students on the territory of a region; the performance of a composer's pieces of work in regional concert programs, their use in the pedagogical repertoire; local performance traditions of a composer's heritage; scientific insights into his oeuvre; the signs of public honoring of a composer i. e. the organization of commemorative actions, museums, giving his name to various institutions, etc.; the influence of a composer on the local culture, including composing and performing schools and other art forms – poetry, literature, painting. The complex of all spheres of functioning and promoting of an artist's heritage in the region creates the **infrastructure** of a composer's oeuvre.

The musical art in Lviv reached its unique development in the 19th – early 20th century during the period of the assimilation of West European Romanticism aesthetic. During this period, the works of romantic composers, including Richard Wagner, were especially popular within the locals.

The reception of Richard Wagner's oeuvre in Lviv musical culture may be considered pursuant to the following trends: the history of performances of operas written by a composer; the performance of his works beyond the theatre stage including performance in the education institutions; the activity of Lviv singers who perform R. Wagner, their international careers; reviews on the composer's operas in local press; the musicological studies of the composed heritage; publication of literary works of the composer; the influence of Wagner's oeuvre on the compositions of the representatives of different ethnic schools in Lviv.

The interest for the work of R. Wagner from the part of Lviv music community was due to numerous reports in the local press about his extravagant personality, large-scale productions of musical dramas in Bayreuth and Vienna and new interpretation of the opera genre. The greatest

factor contributing to the popularity of Wagner in the local culture was likely to be the commitment to the musical life of the imperial capital, its fashion, priorities and recognition by various composers.

Thus, the highest degree of the reception of Richard Wagner's oeuvre into musical culture of Lviv happened during the second half of the 19th century – up to 1939, and it was characterized by numerous productions at the Skarbek's theatre and the Big City Theatre. At various times, and mainly in Polish translation, "Tannhauser", "Lohengrin", "Rienzi", "The Flying Dutchman", the entire tetralogy "Ring of the Nibelungs", were staged in Lviv. Successful staging of Wagner's musical dramas would not have materialized if there had not been any appropriate artistic forces (singers, orchestra, chorus, stage directors, etc.) in Lviv. Lviv singers-wagnerists, who began their career in the hometown, pushed along to the best opera houses in the world (V. Florian, S. Krushelnytska, M. Menzinsky etc.). The music composed by Wagner was always heard on the concert stages also: during in the first Philharmonic season of 1902 / 1903 there were four concert-portraits dedicated to the composer, Wagner's compositions or their fragments were always used in a concert and pedagogical repertoire of Galician Musical Society, then – Polish musical society as well as other societies. Great public interest in the composer's oeuvre has resulted in musicological studies of his work (A. Bandrowski, M. Denstel, Z. Yahimetsky, L. Pininsky) and translations of his public works. The oeuvre of a Bayreuth genius influenced the local school of composition, S. Lyudkevych and A. Soltys may be named as the representatives of this school.

In 1934 the theater was closed due to financial difficulties. Unfortunately, for the period since German occupation and Soviet power until 1991 only two Wagner's operas had been staged ("The Flying Dutchman" in 1942, and "Tannhauser" in 1977); after 1991 no operas have been staged yet. The performance of symphonic fragments of excerpts from operas – that is all with what Wagner fans can be satisfied. One of the greatest peaks in the concert performance of composer's music was dedicated to the celebration of 200th anniversary of the composer's birth, which Lviv joined in 2013. The composer devotees are organized by the Society of Richard Wagner that has been functioning since 1993. Its activity covers many areas such as the organization of the concerts, tours and, most importantly, appointment of the Wagner Scholarship for Ukrainian artists. Since the Independence the traditions of the musicological studies of Wagner's oeuvre and his reception has still been performed by Lviv researches (O. Palamarchuk, L. Kyyanovska and others).

Keywords: regional music culture, musical culture of Lviv, Richard Wagner, reception, infrastructure of a composer's oeuvre.